

Remissvar över betänkandet SOU 2024:94

Förstärkningsundervisning i skolan - En försöksverksamhet för fler behöriga elever

U2025/00079

Inledning

Nätverket unga för tillgänglighet (Nuft) är paraplyorganisationen för föreningar, organisationer och nätverk inom den unga funktionsrättsrörelsen samt unga patienträttsrörelsen.

Vi lämnar härmed vårt remissyttrande.

Sammanfattning

Nuft stödjer förslaget om en treårig försöksverksamhet med förstärkningsundervisning. Vi har dock några viktiga synpunkter på förslaget. Vi anser att förslaget till stor del saknar en tydlighet kring individualisering och anpassningar för målgruppen barn med funktionsnedsättning som lär vara en stor del av målgruppen. Vidare föredrar vi förslaget kring halvklasser då urvalsgruppens korta insatsperiod anses för kort för många individer.

Nuft anser att utredningen i det stora hela har en för grund konsekvensanalys kopplat till barnrätts- och funktionsrättsperspektivet. Vi saknar konsekvensanalys kring arbets- och lärandemiljö för lärare och elever.

Bakgrundsinformation & allmänna kommentarer

Vi håller med utredningen om att de elever som inte lär sig genom den ordinarie undervisningen inte kommer gynnas av undervisning under samma betingelser och att

man ska ge andra förutsättningar i den undervisningstiden som läggs till. Men vi ställer oss frågande till att detta i utredningen endast kretsar kring undervisningsgruppens storlek. De är enligt oss något oklart vilken målgruppen för insatsen, är det barn utan behov av extra anpassningar eller särskilt stöd som ändå inte klarar undervisningen. Eller är det just de elever som har behov av särskilt stöd eller extra anpassningar som är målgruppen alternativt endast den ena gruppen. Det blir otydligt då gränsen mellan särskilt stöd och extra anpassningar sällan är så tydlig.

I Nufts mening ter sig halvklassundervisning som det förslaget vilket är mest fördelaktigt då undervisning i mindre grupper är gynnsamt. Vi ställer oss frågande till urvalsgrupp som förslag då det dels kan vara utpekande. Dock ställer vi oss kritiska till att inte konkreta förslag på gruppernas storlek specificeras i förslaget. Genom att inte specificera storleken på helklassen ges inga konkreta riktlinjer gällande halvklassernas omfattning eller då deras faktiska förutsättning att erbjuda en mer individfokuserad undervisning. Detta försvårar även en uppskattning av personalåtgång. Vidare anser vi att halvklassundervisningen även borde erbjudas i högstadiet.

Vi är kritiska till förslaget till en period på max 8 veckor eftersom det riskerar att vara för kort tid för stödet till många elever. För exempelvis kortare perioder av sjukdom eller frånvaro kan 8 veckor bedömas vara tillräckligt, men det kan inte beskrivas som en tillräcklig god lösning för alla situationer. Nuft anser att antalet veckor bör vara öppet för anpassning baserat på elevens eller elevgruppens behov.

Undervisningen bör individualiseras och anpassas utifrån elevernas olika behov, detta är en framgångsfaktor för eleverna att lyckas nå målen. Vi tror att det med stor sannolikhet kommer vara en överrepresentation av elever med funktionsnedsättningar som behöver extra stöd vilka kommer att ingå i försöksverksamheten. För att den ska lyckas måste ett helhetstänk skapas. Att endast undervisa i mindre grupper utan att anpassa att efter de särskilda behov eleven har är inte tillräckligt.

Nuft anser att konsekvensanalysen av funktionsrättsperspektivet är grund i utredningen och därmed leder till oro. En del av detta grundar sig i att "lärarkollegiets urval av elever ska göras med hänsyn till elevernas förutsättningar att gynnas av försöksverksamheten, i vilket det ingår att bedöma om eleven skulle orka med det" (s. 267). Något som väcker oro eftersom vi ser att den allmänna kunskapen kring elever med funktionsnedsättning saknas i lärarutbildningen och att de är efter år av erfarenhet denna eventuellt finns. Lärarkollegiet behöver besitta en kunskap som inte alltid existerar och bör då ha tydliga stödmaterial eller annat stöd i urvalet av detta.

Gällande lovskolan anser vi att det är positivt att den inte direkt utökas. För vissa individer är lovskolan en passande lösning medan den för andra kan vara förvärrande. Lovskola kan upplevas som ett straff och därav resultera i negativa känslor och upplevelser i relation till skolan och dess uppdrag. En inkännande och avvägande process bör finnas kring elevernas och deras behov i relation till de insatser som tillskrivs.

Gällande konsekvensanalysen anser Nuft att de som ovan nämnt är en för grund barnrätts- och funktionsrättlig konsekvensanalys. Det behöver också göras en konsekvensanalys av lärarnas arbetsmiljö och arbetssituation. Vid genomförandet av detta förslag måste det säkerställas att arbetsbördan inte blir större för landets lärare, som i många fall redan har en ansträngd arbetssituation. Fokuset på en kostnadseffektiv lösning kan likväl tillföra ytterligare press till skolan vilket kan påverka verksamheten negativt. Likaså saknas det en konsekvensanalys för elevernas lärandemiljö. Utredningen nämner även att förstärkningsundervisningen ryms inom dagens regelverk, dock saknas en konsekvensanalys varför de inte görs inom ramen för dagens regelverk.

Nätverket unga för tillgänglighet

Info@nuft.se

Med stöd av medlemsorganisationerna:

Unga Reumatiker

Riksstyrelsen@ungareumatiker.se

Unga med synnedsättning

Förbundet unga Rörelsehindrade

Dövblind barn och ungdom